

Odešel český rusista a spisovatel Jaroslav Sekera (27. 8. 1929 – 24. 3. 2007)

Někdy na počátku 80. let 20. století jsem měl přednášku o své oblíbené ruské románové kronice na ostravské pedagogické fakultě, tehdy ještě samostatné. Nenápadně, v poslední řadě seděl doc. Jaroslav Sekera a měl pak v diskusi nějaké štipulové otázky: myslím, že se týkaly příliš formalistického ladění přednášky – za to jsem byl ostatně již těsně předtím kaceřován jinými a jinde...jeho otázky však byly věcné a myslím, že jsem je nějak – snad ne úplně neuspokojivě – zodpověděl. Rozhodně Sekerova metodologie mi tehdy nebyla a není dodnes nijak blízká, byla tehdy hodně sociologická a realisticko-ilustrativní, jeho antropologický princip se opíral spíše o Černyševského a pak o Gorkého „člověkolonii“ než o současnou kulturní antropologii, ale již tehdy mě zaujalo, že šel samoroště a že nepodléhal módám – ostatně smysl pro outsiderství, jež jsme osudově cítili jako blízké, jsme – každý po svém – sdíleli (viz jeho dílo *Outsideři*, Erika, Praha 2001). S během času a dalšími událostmi kolem nás jsem si jeho práce začal více všímat a více jí i jemu rozumět; i když jsem se s jeho viděním literatury ani pak neztotožnil, rozuměl jsem mu, stejně jako jeho nepředstíranému plebejství. Na rozdíl od řady svých generačních i jiných druhů zůstal vždy svým, charakterním ve svých postojích, neměnil názory „kam vítr, tam plášt“, zůstal věcným a důsledným, střízlivým, pokorným a skromným, současně však statečným a důstojným. Ta samostatná chůze mimo konjunkturální cesty mu zůstala až do smrti.

Jaroslava Sekeru, který opustil řady našich rusistů, literárních vědců a spisovatelů, připomínám především jako autora rusistických prací: *Torzo člověka. Gorkého zobrazení měšťáka* (1978), analýza dosud nedoceneného románu Maxima Gorkého *Život Klíma Samgina, Srdce a čest literatury: problémy autorské záměrnosti v literatuře* (1986) a *Černý mnich. A. P. Čechov – osobnost a dílo* (2002); kromě toho byl ctitelem díla Vladimíra Dostála a podílel se na vydávání jeho prací, účastnil se většinou doslovy na zprostředkování osobností a děl často zdánlivě protikladných, ale identických v ostrém zacílení: V. Šklovského, V. V. Vorovského, A. I. Roskina, A. V. Lunačarského, V. Šukšina; zanechal nám také text o literární tvorbě (*Dar slova: Rozhovor o literárním řemesle*, 1980). A byl to také – jak už řečeno – zajímavý prozaik (*Lojzici*, 1980, *Maturity*, 1975, *Outsideři*, 2001). Vyoral brázdu, kterou nemusí každý uznávat a každému se nemusí líbit, ale já myslím, že to, co vzniká těžce a z vlastních hlubin, má trvalou hodnotu a že se vyjevuje postupně a v pravý čas.

Ivo Pospíšil